

Reactie internetconsultatie m.b.t. Wijziging van de Auteurswet in verband met de afschaffing van bescherming van geschriften zonder oorspronkelijk karakter of persoonlijk stempel van de maker

**NEDERLANDS INSTITUUT VOOR BEELD EN GELUID, HILVERSUM
10 APRIL 2013**

Algemeen

Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (Beeld en Geluid) maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie over de voorgenomen wijziging van de auteurswet in verband met de afschaffing van bescherming van geschriften zonder oorspronkelijk karakter of persoonlijk stempel van de maker, de zogeheten geschriftenbescherming.

Beeld en Geluid is verantwoordelijk voor beheer, behoud en beschikbaarstelling van het nationale audiovisuele erfgoed in Nederland. Het paart zijn functie van nationaal cultuurhistorische instelling aan die van bedrijfsarchief van de landelijke publieke omroepen. Met een rijke collectie van ruim 800.000 uur (documentaire) film, radio, televisie en muziek, en grote collecties foto's en museale objecten, bestaat het archief voor het overgrote deel uit materiaal waarop auteursrecht berust. Beeld en Geluid is een zelfstandige, voor het publiek toegankelijke erfgoedinstelling die niet het behalen van direct of indirect economisch of commercieel voordeel nastreeft.

Het instituut ziet in de voorgestelde wijziging van de Auteurswet met betrekking tot afschaffing van de geschriftenbescherming een stap in de goede richting van de door het kabinet voorgenomen modernisering van het auteursrecht. In het onderstaande allereerst een reactie op de voorgestelde afschaffing van de geschriftenbescherming. Vervolgens een meer specifieke opmerking met betrekking tot de status van de omroepprogrammegevens naar aanleiding van het advies van de Commissie Auteursrecht over de verenigbaarheid van de geschriftenbescherming met het Europese recht.

Afschaffing geschriftenbescherming

Beeld en Geluid onderschrijft het uitgangspunt van de Auteurswet dat degenen die een creatieve prestatie verrichten de gerechtvaardigde behoefte hebben aan bescherming van die prestatie maar is tegelijkertijd met de minister van mening dat 'het auteursrecht niet onbedoeld creatief hergebruik van bestaand materiaal of het innovatief gebruik van informatie en de eenvoudige uitwisseling daarvan in de weg moet staan' (MvT, p.1, par. 2.1). Het auteursrecht is naar zijn aard bedoeld om creatieve prestaties te beschermen en niet prestaties die iedere oorspronkelijkheid missen. Voor de uitoefening van zijn taken als erfgoedinstelling is het voor Beeld en Geluid van groot belang om naast de historische audiovisuele werken zelf alle denkbare feitelijke informatie in verband daarmee voor een zo breed mogelijk publiek toegankelijk te maken. Beeld en Geluid is daarom verheugd over het voornemen van het kabinet om de bescherming van onpersoonlijke geschriften af te schaffen ten gunste van de vrijheid van informatie.

Zoals alle erfgoedinstellingen is Beeld en Geluid gebaat bij de vrije verspreiding van feitelijke informatie en het wegnemen van zoveel mogelijk hindernissen voor creatief en innovatief hergebruik van deze informatie. Dat verbetert de kwaliteit van de ontsluiting omdat dan meer feitelijke informatie en contextinformatie over de collectie (metadata) beschikbaar kan worden gemaakt. Ook is vrije

uitwisseling en verbinding van metadata een belangrijke voorwaarde voor samenwerking tussen erfgoedinstellingen op nationale en internationale digitale platforms, zoals Digitale Collectie en Europeana.

Tevens vermindert de voorgestelde afschaffing van de geschriftenbescherming onnodige regelgeving in Nederland – een van de speerpunten van het kabinet – en zorgt zij voor verdere harmonisering van regelgeving binnen de Europese Unie, aangezien de geschriftenbescherming een uniek Nederlands fenomeen is. Voor erfgoedinstellingen, en dus ook voor Beeld en Geluid, is de historisch gegroeide complexiteit van de wet- en regelgeving op het terrein van het auteursrecht bovendien een belangrijke belemmering bij de uitvoering van hun taken in de digitale omgeving. Elke stap die deze complexiteit vermindert is daarom welkom.

Overigens onderschrijft Beeld en Geluid de constatering van het kabinet dat het bestaande systeem van uitzonderingen en beperkingen niet meer goed aansluit op de huidige werkelijkheid. Het instituut ondersteunt dan ook van harte het in de MvT geuite voornemen van het kabinet om naast de afschaffing van de geschriftenbescherming bij de Europese Commissie te bepleiten ‘dat de uitzonderingen en beperkingen uit de Auteursrechtlijn flexibeler, technologie-neutraal en toekomstbestendig wordt gemaakt’ (MvT, p. 2, par. 2.3). Beeld en Geluid is van mening dat de bestaande excepties en beperkingen in het auteursrecht moeten worden uitgebreid om zijn inmiddels gedigitaliseerde erfgoedcollecties op eigentijdse wijze beschikbaar te kunnen stellen. De publieke taken van een erfgoedinstelling beperken zich niet tot preservatie en *in situ* beschikbaarstelling, maar strekken zich inmiddels ook uit tot het toegankelijk maken via online platforms voor een breed publiek. Een verschil in beschikbaarstelling tussen de offline en de online wereld van veelal met publiek geld gedigitaliseerde collecties valt aan dat publiek ook niet meer uit te leggen.

Programmagegevens

In het advies van de Commissie Auteursrecht wordt in verband met programmagegevens van de omroepen gerefereerd aan het onlangs door de Tweede Kamer aangenomen amendement bij het voorstel tot wijziging van de Mediawet, op grond waarvan ‘de publieke omroepen worden verplicht hun programmagegevens tegen een marktconforme prijs (waarvan de hoogte bij wet is vastgesteld en bij regeling door het Commissariaat voor de Media kan worden aangepast) beschikbaar te stellen’. De Commissie veronderstelt in dit verband dat hier is bedoeld dat ‘de gebruiker betaalt voor (vroegtijdige) aanlevering van de programmagegevens en niet voor overname van reeds openbaar gemaakte gegevens’, waarbij de regeling zou zijn gebaseerd ‘op de feitelijke macht die door publieke omroepen kan worden uitgeoefend over programmagegevens en niet op de auteursrechtelijke geschriftenbescherming’¹.

Beeld en Geluid hoopt dat de minister deze uitleg van de Commissie kan bevestigen, aangezien het anders zou betekenen dat er voor reeds openbaar gemaakte kale programmagegevens – ondanks het afschaffen van de Geschriftenbescherming – alsnog een belemmering voor (her)gebruik van deze feitelijke informatie bestaat in de Mediawet.

¹ Advies aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over de verenigbaarheid van de geschriftenbescherming met het Europese recht, 25 juli 2012, p. 7